

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZOMBAT, 1924 augusztus 2.

209. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fenciőre-palota)

Program és cselekedet

Nemes szavak, lendületes célkitűzések jellemzik azt a programot, amit Szubotica új főispánja hivatali működésének irányáról és tartalmáról adott. A sérelmek bölcs fölismerése, a hatósági gondoskodás kötelezettségeinek vállalása, a nemzetiségi, felekezeti és szociális béke megvalósítása — alkotja ennek a programnak gerincét, melynek hirdetője azzal ad széles alapot kijelentéseinek, hogy ezzel a programmal a kormány programját kívánja megvalósítani.

Nem lennének őszinték, ha nem vallanánk be: meleg örömmel és szívesen előlegezett hálával olvastuk ezt a programot. De nem lennének őszinték, ha nem mondanánk el, még alig volt program, amit nem lehetett örömmel fogadni s aminek beváltása nem keltett volna hálát. Hiszen mikor a Magyar Párt feloszlását indokolta meg a Pasics kormány belügyminisztere, akkor is az állampolgári egyenlőség elvének megvalósításával indokolta meg a sérelmes és fájó kormányintézkedést. Mi már régóta és fájdalmas bizonyossággal tudjuk, hogy a politikusok cselekedeteinek nem a hirdett program a legfőbb garanciája, hanem az egyéni megbízhatóság. A program mindig tetszetős, a program mindig a sérelmek orvoslását és a jogos kívánságok teljesítését ígéri, — csak a szándékok sötéte és a cselekedetek sebet ütők. S mégis úgy érezzük, nemcsak az optimizmus táplálja azt a reménykedésünket, hogy végre a program és a cselekedetek között harmonia lesz, hanem a multak tanulsága is, amit az új uralom részesei átszenvedtek s az a politikai atmoszféra is, amiben az uralmat átvették.

A politikában a váltogazdaság elve nemcsak azért hasznos, mert a gondolatok nagyobb bőségét, a kezdeményezés nagyobb bátorságát s az ellentétes szempontok kiegyenlítésének nagyobb biztonságát nyújtja a kormányzat számára, hanem azért is, mert a politikai iskolázottság egyetemi tanulmányaiiban részesíti a közélet harcosait azért, hogy az ellenzékiesség nagyobb tapasztalatait közvetlenül bocsátja rendelkezésre a kormányzásnak s a kormányzás nagyobb felelősségének tanulságaival s tágabb szempontjaival teszi értékesebbé az ellenzéki szereplést. Azok a politikusok, akik nem tudják, hogy mindig lesznek hatalmon, ha hatalmon vannak s nem tudják, hogy mikor kerülnek hatalomra, ha ellenzékiek, hasonlíthatatlanul nagyobb felelősséggel, érzékenyebb törvénytisztelettel s a jogrend-

ővatosabb és eltökéltebb védelmével végzik kötelességüket, mint ha tudják, hogy egész életükben kormányozni fognak, vagy: soha nem kerülnek hatalomra. A kormánypárt politikájának helyességéről, intézkedéseinek jóságáról voltaképpen csak akkor győződik meg, ha azokat vele szemben is alkalmazták s az ellenzék kritikái szempontjainak helyességéről csak akkor győződhetik meg, ha azokat, mint kormányzók, meg is tudják valósítani. Soha olyan tanulságos oktatásban nem részesülhettek Pribicsevics hívei, mint amikor velük szemben alkalmazták azokat a rendeleteket s velük szemben ismételték meg azokat az intézkedéseket, amiket ők hoztak még s ők tettek meg az ő politikai ellenfeleikkel szemben. A radikálispart is most fogja közvetlenül érezni annak a politikai iskolának tanításait, amit az ő kormányzati szelleme nyitott meg, ha ezek a tanítások vele szemben nyilatkoznak majd meg.

Az új rezsim vezetői az ellenzéki oldalról kerültek a hatalomra s olyan ellenzéki mult után, mely panaszoktól volt hangos,

mely állandóan sérelmeket tárt az ország nyilvánossága elé s mely a jogtalanságok és alkotmánysegések sorozatával vádolta szinte mindennap az akkor uralmon levőket. A magyarság reménykedéseit az új rezsimmel szemben az a hit fűti, hogy aki maga is sérelmeket szenvedett s aki a maga bőrén érezte a törvénytelen cselekedetek vesszőzését, annak több érzéke van a mások sérelmeihez is s azt az elszenvedett sérelmek keserű emléke a mások sérelmeinek gyors orvoslására készíti. Akik elítelték s a törvénytelen és alkotmánysegítés bűnében vétkesnek találták a Magyar Párt feloszlását, azoktól joggal lehet azt várni, hogy első kormányzati intézkedésük közé fog tartozni a magyarság szervezkedési szabadságának visszaállítása. Eddig az új rezsim egyetlen tényezőjének nyilatkozata sem kelt aggodalmat, egyetlen kijelentés sem hűsíti le a várakozás melegét. Most csak azt várjuk, hogy elhatározás és cselekedet is győzze meg a magyarságot a program őszinteségéről s a kijelentések férfias és nemes komolyságáról.

Obstrukcióra készül a Pribicsevics-párt

Jovanovics Ljuba hívei nem akarnak együttműködni az önálló demokratákkal

Az új kormány első intézkedései után a politikai érdeklődés a parlament legközelebbi ülése és a pártkluboknak ezt megelőző értekezletei felé fordul. Az egyes pártok, különösen az ellenzékbe szorult radikálisok és független demokraták már táviratilag Beogradba hívták képviselőiket, hogy pártértekezleten foglaljanak állást az új kormánnyal szemben.

Nagy érdeklődés előzi meg a radikális-párt üléseit, amelyen több kényes kérdés fölött fognak dönteni. Elsősorban a Pribicsevics-párttal való további együttműködésről kell határoznia a radikális-pártnak, mert e tekintetben a radikális-párt kebelében meglehetősen eltérők a vélemények. A pártban az a hangulat dominál, hogy a párt, éppugy, mint Pribicsevicsék, ellenzéki álláspontot foglaljon el a parlamentben, azonban mégse nyuljon olyan szélsőséges eszközökhöz az ellenzéki küzdelemben, mint amilyenek alkalmazására a kormánypárti lapok szerint a független demokraták készülnek. Egyes lapok szerint ugyanis Pribicsevics és hívei botrányok rendezésével akarják lehetetlenné tenni a kormánydeklaráció vitáját. Ettől a harcmodortól a radikálisok, különösen Jovanovics Ljuba hívei határozottan idegenkednek.

A radikális klub ülésén valószínűleg tisztázódní fog az a kérdés is, hogy Jovanovics Ljuba hajlandó lesz-e megmaradni a parlament elnöki székében.

Ha Jovanovics Ljuba arra határozza el magát, hogy a kormány kívánságának engedve, továbbra is megtartja az elnöki tisztséget, akkor a radikálispartban erős küzdelemre van kilátás, mert Pasics hívei ezt mindenesetre ellénezní fogják. Egyéb-ként a kormánypártok körében sincs még e tekintetben teljes egyetértés arra az esetre, ha a Jovanovics Ljubával tervezett kompromisszum nem sikerülne.

A politikai köröket erősen foglalkoztatja a parlamenti bizottságok kérdése is, amelyekben ma még a radikális és Pribicsevics-párt van többségben. A bizottságokat ugyanis a parlament egész időszakára választják és azok a házszabályok szerint nem kerülhetnek új választás alá, ami meg lehetős fonák helyzetet fog teremteni a fontosabb javaslatok tárgyalásánál, mert így a kormány a bizottságokban kisebbségbe kerül.

A minisztertanács ülése

A kormány pénteken folytatta a csütörtökön megkezdett minisztertanácsai ülést az egyes miniszte-

riumokban talált állapotokról. Az esti ülésen az egyes miniszterek befejezték referátumukat, a kormány tagjai azonban az ülés után nem voltak hajlandók erről a kérdésről nyilatkozni a nyilvánosság számára. Annyi tény, hogy mindegyik miniszteriumban lázasan folyik az adatgyűjtés az el-távozott miniszterek működésének megállapítására.

A minisztertanács ezenkívül Petrovics Nasztáz belügyminiszter referátuma alapján foglalkozott a strumicai tüzvésszel is. Strumica városában ugyanis néhány nappal ezelőtt az üzleti negyedben tűz tört ki, amely a város negyedrészt elhamvasztotta. A belügyminiszterhez érkezett jelentések szerint igen sok gyarmatáru és kézműáru pusztult el, lakásinség azonban nem támadt, mert főleg üzletek és raktárhelyiségek égtek le. A fedél nélkül maradt lakosság a város épen maradt részeiben és a környékbeli községekben helyezték el, ezenkívül a hatóságok vezetésével segélybizottság alakult a károsultak támogatására.

A bolgár hadsereg létszám-emelése indokolatlan

Marinkovics Voja külügyminiszter referált a bolgár kormánynak a szövetséges hatalmakhoz intézett újabb kéréséről, hogy engedjék meg a bolgár hadseregnek a neuilly-i békeszerződésben megállapított létszámnál hatervezővel többre való fölemelését. Beható tárgyalás után a minisztertanács úgy határozott, hogy a leghatározottabban ellenzi a létszám fölemelését.

Erről a kérdésről beogradi munkatársunk illetékes helyen a következő információt kapta:

A bolgár kormány hadserege létszámának újabb fölemelését kéri, holott a bolgár hadsereg létszáma a neuilly-i szerződésben megállapított 20.000 fő helyett már ugyis 40.000-re rug, nem számítva a felfegyverzett macedon bandákat, a komitácsikat s egyéb szervezeteket. A bolgár kormány azzal indokolja a hadsereg fölemelésének szükségét, hogy kommunista veszedelem fenyegeti.

A szövetséges hatalmak természetesen információt kértek bulgáriai követeiktől, akik közül az angol követ, hír szerint, olyan jelentést küldött kormányának, hogy a bolgár kormány által falra festett kommunista veszedelem nem olyan fenyegető s a hadsereg létszámának emelésére a kormánynak csak gyenge belső hatalmának megerősítése végett van szüksége.

A jugoszláv kormány véleménye szerint Bulgáriát nem fenyegeti kommunista veszedelem, az esetben azonban, ha tényleg olyan kommunista lázadás törne ki, amelynek letörése céljából

NYILTTÉR.**Felhívás.**

Miután a Bárány szállodát átvettük, felhívjuk nevezett szálloda hitelezőit, hogy követeléseiket 8 napon belül jelentsék be nálunk, mert a később bejelentett követelések kifizetéséért felelősséget nem vállalunk.

Subotica, 1924. augusztus 1.

A Bárány Szálloda
bérli.

"VASKO"

kereskedelmi és bizományi iroda

Városi bérpalota **Subotica** Városi bérpalota

Közvetít, vesz és ad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ágazatára kiterjedő biztosításokat

Átvesz kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynökségeit

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívüli vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegészése körüli összes munkálatokkal

MÉHÉSZETI ÜGYEKBEN

INGYEN TANÁCSOT AD

méhések berendezését, méhek beszerzését, a méhek szakszerű kezelését részre elvállalja. Méheket, mézet, viaszt bizományi értékesítésre bankgarancia mellett átvesz **NAGY JÓZSEF** a „Vajdasági Méhészeti Lapok“ szerkesztője
Stari-Bečej. 2341

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. **Subotica** Telefon 190 sz.

Táviratcím: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERTI TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

Vadászat és sport

speciális szaküzlet

Óriási választék vadászfegyverek, vadászlőszerek és vadászfelszerelési cikkekben. — Vadászfegyverek raktáron minden gyártmányban és minden kaliberben.

Az ország legolcsóbb és legjobban felszerelt vadászati szaküzlete

Nagyban! Árjegyzék ingyen! Kicsinyben!

Nagy raktár:

**FOOTBALL-
TENNIS- és
ATLETIKAI**

felszerelési cikkekben.

Angol és német football-labdák és cipők — Eredeti angol Slazengers Doherty és Patterson-rakettek Tűzijátékok! Halászlati felszerelések!

V. Bata Sin, Subotica

A Lloyd helyiségeiben

1924. augusztus 17.
a „Typograph“ S. C.
szenzációs kabaréja

„PRIMARIUS“

Első

Subotica Vegyészeti Iparművek Subotica
Műszaki osztálya vállal garancia mellett hosszú évekre szóló tetőfedési és elszigetelési munkálatokat saját gyártmányu „PRIMARIUS“ kaucsukbőrlemezrel.

Gyárunk felvilágosításokkal és költségvetésekkel díjmentesen szolgál.

TELEFON: 885.

EMELETES HÁZ

Suboticán, azonnal eladó. A ház kitűnő helyen fekszik, 2 nagy modern lakás, fürdőszobával, mellékhelyiségekkel. Az egyik lakás azonnal beköltözhető. Szép kert, telefon stb. Érdeklődők adják le címüket a „BACSMEGYEI NAPLO“ kiadóhivatalában „SUBOTICAI HÁZ“ jellegével.

5665

EISLER és SIPOS

FAKERESKEDŐK

PALICSI-UT. SUBOTICA TELEFON 58.

ÉPÜLETFA, CSERÉP

és mindennemű építési anyagok kereskedése. Azonnali szállításra elfogad megrendelést

Felsőgallai darabos mészre.

Asztalosoknak

erdélyi Fichte-anyagok,

erdélyi nutfédes deszkák állandó nagy raktára. Próbarendelés igazolja olcsó árainkat és a szolid kiszolgálást. 5307

ZSÁK

PONYVA

ZSINEG

Tűzoltó és kerti tömlők, hevederek, len, lisztes, gabonás és szalmazsákok.

GAZDASÁGI KÖTÉLÁRU
prima bácskai kenderből. Torna felszerelések, hintaágyak. Gerebenezett 6-os kender kötelesek részére.

SZILÁGYI és TÁRSÁNÁL
Subotica I., Senoe ulica br. 10.

S. AD. ENGL, SUBOTICA (SHS)

Engross Telefon 815. Detail

Petrogradska ul. 3. Jelašićeva ul. 2

VARRÓGÉP KERÉKPÁR
MOTOKERÉKPÁR

Állandó nagy raktár a legjobb gyártmányu német gépek és gépalkatrészekben. Győződjenek meg olcsó áráiról. Vásárlás nem kötelező. Részletfizetésre is vásárolhat.

STENICIN

a legbiztosabb hatásu

POLOSKAIRTÓ

Kezelése egyszerű. Kapható

Landauer Drogeria Subotica

1-a minőségben gyárt

BŐRLAKÓT

Bőrapreturákat, „Brillanss Gloss“-t szerszámvíkszel és nyeregzsappant

1/2—1/4 kg.-os dobozokban

Eugen Kalmár, Kemička Industrija Subotica
Zmaj Jovin trg br. 5.

Saját érdekében

vigyázzon arra, hogy mindig csak a régóta bevált dobozos »valódi« Franck-kávépótlékot, nem pedig holmi silány utánzatot kapjon. —

A dobozok új, barna-kék-fehér címkéjén különösen előtérbe lépnek az ismertetőjelek, nevezetesen a »Franck« név és a »kávédaráló«.

A »valódi« Franck: a kávédarálóval megjavítja és olcsóbbá teszi a kávé. —

BÁCSKAI CEMENTÁRUGYÁR és ÉPÍTŐ R. T.

SUBOTICA, PALICSI-UT, VILLAMOSTELEG MELLETT.

TELEFON 58.

ELŐNYÖS BESZERZÉSEI FOLYTAN

ASBEST PALA FÖDÉST

jótállás mellett a legjutányosabban vállal VIDÉKEN IS.

ÁRAJÁNLATTAL SZIVESEN SZOLGÁL

